

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 16 päivänä maaliskuuta 2011

226/2011

Laki

kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 11 päivänä maaliskuuta 2011

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnasta annetun lain (562/1996) 10 §, sellaisena kun se on laeissa 891/2000 ja 581/2003,
muutetaan 1 ja 3—6 §, 7 §:n 1 ja 4 momentti ja 8 §,
sellaisina kuin niistä ovat 1 § osaksi laissa 891/2000, 3 § laeissa 891/2000 ja 581/2003, 4 ja 5 § sekä 7 §:n 1 momentti laissa 581/2003 ja 8 § laissa 891/2000, sekä
lisätään lakiin uusi 3 a, 3 b, 4 a, 4 b ja 7 a—7 d § seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Kaksikäyttötuotteiden viennin, välityksen, kauttakuljetuksen ja siirtojen rajoittamiseen (*vientivalvonta*) sovelletaan tätä lakia, jollei muusta laista taikka kaksikäyttötuotteiden vientiä, siirtoa, välitystä ja kauttakulkua koskevan yhteisön valvontajärjestelmän perustamisesta annetusta neuvoston asetuksesta (EY) N:o 428/2009 (uudelleenlaadittu), jäljempänä *neuvoston asetus*, tai tiettyihin sotilaallisiin loppukäyttöihin liittyvän teknisen avun valvonnasta hyväksytystä neuvoston yhteisestä toiminnasta (2000/401/YUTP) jäljempänä *neuvoston yhteinen toiminta*, muuta johdu.

3 §

Luvanvaraisuus

Neuvoston asetuksen, neuvoston yhteisen toiminnan tai tämän lain nojalla valvonnan-

alaisen kaksikäyttötuotteen vienti on sallittu vain Euroopan unionin yleisluvan tai ulkoasiainministeriön myöntämän yksittäis-, koonti- tai yleisluvan perusteella.

Neuvoston asetuksen liitteessä I lueteltujen kaksikäyttötuotteiden välityspalvelut ovat luvanvaraisia, jos välittäjä on saanut ulkoasiainministeriöltä ilmoituksen, että välitettävät tuotteet ovat tai voivat olla kokonaan tai osittain tarkoitettu johonkin neuvoston asetuksen 4 artiklan 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuun käyttöön. Jos välittäjä tietää tai välittäjällä on syytä epäillä, että neuvoston asetuksen liitteeseen I kuuluva tuote on kokonaan tai osittain tarkoitettu johonkin neuvoston asetuksen 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun käyttöön, välittäjän tulee ilmoittaa asiasta ulkoasiainministeriölle, joka päättää luvanvaraisuudesta.

Neuvoston asetuksen liitteessä I lueteltujen kaksikäyttötuotteiden kauttakuljetus on luvanvaraista, jos kauttakuljettaja on saanut ulkoasiainministeriöltä ilmoituksen, että kauttakuljetettavat tuotteet ovat tai voivat olla ko-

konaan tai osittain tarkoitettu johonkin 4 artiklan 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuun käyttöön.

Ulkoasiainministeriön myöntämä lupa tulee esittää tulliviranomaisille myös neuvoston asetuksen 22 artiklan 1 ja 2 kohdassa mainittujen siirtojen osalta.

Lisäksi luvanvaraisuudesta säädetään 4 §:ssä.

3 a §

Euroopan unionin yleislupa

Viejän on ilmoitettava ulkoasiainministeriölle Euroopan unionin yleisluvan käyttämisestä 30 päivän kuluessa ensimmäisestä viennitoimituksesta. Samassa yhteydessä viejän on ilmoitettava ulkoasiainministeriölle nimensä ja osoite, jossa neuvoston asetuksen 20 artiklassa säädettyt asiakirjat ovat tarkastettavissa.

3 b §

Luvan säilyttäminen

Viejän, välittäjän, kauttakuljettajan ja siirtäjän on säilytettävä lupa viiden vuoden ajan sen voimassaoloajan päättymisestä ja vaadittaessa palautettava se ulkoasiainministeriölle.

4 §

Tuoteluetteloon kuulumattoman tuotteen viennin, välityksen, kauttakulun ja siirron luvanvaraisuus

Kun tarkoituksena on viedä, välittää, kauttakuljettaa tai siirtää tuotteita, palveluja tai muita hyödykkeitä, jotka eivät sisälly neuvoston asetuksen liitteenä olevaan tuoteluetteloon, on viennin, välityksen, kauttakuljetuksen ja siirron yhteydessä esitettävä lupa, jos viejä, välittäjä, kauttakuljettaja tai siirtäjä on saanut ulkoasiainministeriöltä ilmoituksen siitä, että tuote on tai se voi olla kokonaan tai osaksi tarkoitettu käyttöön, joka liittyy kemiallisten ja biologisten aseiden tai ydinaseiden kehittämiseen, tuotantoon, käsittelyyn, käyttöön, ylläpitoon, varastointiin, havaitsemiseen, tunnistamiseen tai levittämiseen taikka

tällaisten, asesulkujärjestelyjen alaan kuuluvien aseiden maaliinsaattamiseen soveltuvien ohjusten kehittämiseen, tuotantoon, ylläpitoon tai varastointiin.

Tuoteluetteloon kuulumattomien kaksikäyttötuotteiden vienti on luvanvaraista myös, jos ostajamaahan tai määrämaahan kohdistuu neuvoston hyväksymällä yhteisellä kannalla tai yhteisellä toiminnalla, Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön päätöksellä tai Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston sitovalla päätöslauselmalla määrätty aseidenvientikielto ja jos viejä on saanut ulkoasiainministeriöltä ilmoituksen siitä, että kyseiset tuotteet ovat tai voivat olla kokonaan tai osittain tarkoitettut sotilaalliseen loppukäyttöön. Sotilaallisella loppukäytöllä tarkoitetaan:

1) sisällyttämistä puolustustarvikkeiden maastaviennistä ja kauttakuljetuksesta annetussa laissa (242/1990), jäljempänä *maastavientilaki*, tarkoitettuihin puolustustarvikkeisiin;

2) tuotanto-, testaus- tai analysointilaitteiden ja niiden komponenttien käyttöä 1 kohdassa tarkoitettujen puolustustarvikkeiden kehittämiseen, tuotantoon tai ylläpitoon;

3) valmiiksi jalostamattomien tuotteiden käyttöä 1 kohdassa tarkoitettujen puolustustarvikkeiden tuotantolaitoksessa.

Tuoteluetteloon kuulumattomien kaksikäyttötuotteiden vienti on luvanvaraista myös, jos viejä on saanut ulkoasiainministeriöltä ilmoituksen siitä, että kyseiset tuotteet ovat tai voivat olla kokonaan tai osittain tarkoitettut käytettäväksi maastavientilaissa tarkoitettujen sellaisten puolustustarvikkeiden osina tai komponentteina, jotka on viety Suomen alueelta ilman lupaa tai Suomen lainsäädännössä säädetyn luvan vastaisesti.

Jos viejä tietää tai hänellä on syytä epäillä, että tuote on kokonaan tai osaksi tarkoitettu johonkin 1—3 momentissa mainittuun käyttöön, hänen tulee ilmoittaa asiasta ulkoasiainministeriölle, joka päättää luvanvaraisuudesta. Jos välittäjä tietää, että tuotteet, joiden osalta välittäjä tarjoaa välityspalveluja, ovat kokonaan tai osaksi tarkoitettu johonkin 1 momentissa tarkoitettuun käyttöön, välittäjän

tulee ilmoittaa asiasta ulkoasiainministeriölle, joka päättää luvanvaraisuudesta.

4 a §

Luvan myöntämättä jättäminen

Ulkoasiainministeriön lupa voidaan jättää myöntämättä tapauksissa, joissa:

1) Suomea koskevien kansainvälisten sopimusten, sitoumusten ja velvoitteiden noudattaminen sitä edellyttää;

2) Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittisten tavoitteiden tai Suomen turvallisuusetujen edistäminen sekä kansainvälisen turvallisuuden ylläpitämisen tukeminen sitä edellyttävät;

3) ulkomailta peräisin olevien strategisen vientivalvonnan piiriin kuuluvien tuotteiden saannin esteettömyyden varmistaminen tai niiden saantia koskevien ehtojen noudattaminen sitä edellyttää;

4) tavara tai palvelu on tuotu Suomeen jälleenvientirajoituksin tai -kieltoin; taikka

5) aiottuun lopulliseen käyttöön ja sen kiertämisvaaraan liittyvät näkökohdat sitä edellyttävät.

4 b §

Ennakkotieto

Ulkoasiainministeriö voi kirjallisesta hakemuksesta antaa viejälle, välittäjälle, kauttakuljettajalle ja siirtäjälle kirjallisen ennakkotiedon luvan myöntämisen edellytyksistä. Ennakkotiedon ratkaisemiseen sovelletaan neuvoston asetuksen 12 artiklassa säädettyjä kriteereitä. Sitova ennakkotieto annetaan määräajaksi. Ennakkotieto ei kuitenkaan sido ulkoasiainministeriötä, jos ennakkotiedon antamisen jälkeen olosuhteissa tapahtuu merkittävä muutos.

5 §

Luvan peruuttaminen tai sen ehtojen muuttaminen

Ulkoasiainministeriöllä on oikeus peruuttaa lupa tai muuttaa sen ehtoja, jos hakemuksessa on annettu virheellisiä tietoja tai jos olosuhteet ovat luvan myöntämisen jälkeen

muuttuneet niin, että Suomen kansainväliset sitoumukset tai velvoitteet sitä edellyttävät.

6 §

Vientivalvontaneuvottelukunta

Periaatteellisesti merkittävien vientivalvontasioiden valmistelua varten on valtioneuvoston asettama vientivalvontaneuvottelukunta.

Neuvottelukunnan tehtävistä, jäsenten määrästä ja asettamisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

7 §

Tarkastus- ja tietojensaantioikeus

Ulkoasiainministeriöllä, tulliviranomaisella ja veroviranomaisilla on oikeus salassapitosäännösten estämättä antaa toisilleen viejiä ja vietyjä kaksikäyttötuotteita koskevia tietoja, joita viranomaiset tarvitsevat valvontatehtävässään. Näitä tietoja voidaan luovuttaa Euroopan unionin valvontaviranomaisille.

Mitä 1—3 momentissa säädetään viejistä, koskee myös siirtäjiä, välittäjiä ja kauttakuljettajia.

7 a §

Kauttakuljetettavan tavaran haltuun ottaminen ja luvan hakeminen

Tullin on otettava kauttakuljetettava kaksikäyttötuote haltuunsa, jos tullilla on perusteltua syytä epäillä, että kauttakuljetettavat kaksikäyttötuotteet ovat tai voivat olla joko kokonaan tai osittain tarkoitettu käyttöön, joka liittyy kemiallisten ja biologisten aseiden tai ydinaseiden kehittämiseen, tuotantoon, käsittelyyn, käyttöön, ylläpitoon, varastointiin, havaitsemiseen, tunnistamiseen tai levittämiseen taikka tällaisten, asesulkujärjestelyjen alaan kuuluvien aseiden maaliinsaattamiseen soveltuvien ohjusten kehittämiseen, tuotantoon, ylläpitoon tai varastointiin.

Tullin on ilmoitettava haltuun ottamisesta kauttakuljettajalle, jonka on tällöin haettava lupaa kauttakuljetukselle 90 päivän kuluessa

ilmoituksesta. Jos kauttakuljetettavalle tavaralle ei määräajassa anota lupaa, tulee tullilaitoksen siirtää asia ulkoasiainministeriön ratkaistavaksi.

7 b §

Kauttakuljetuslupaa koskeva päätös

Jos ulkoasiainministeriö myöntää luvan kauttakuljetukseen tai katsoo, ettei lupa ole tarpeen, haltuun otettu tavara on palautettava kauttakuljettajalle.

Jos ulkoasiainministeriö ei myönnä lupaa kauttakuljetukseen, ministeriön on määrättävä tavara palautettavaksi lähtömaahansa. Jos kuitenkin on perusteltua syytä epäillä, että tavaraa käytettäisiin lähtömaassa 7 a §:n 1 momentin mukaiseen tarkoitukseen, ulkoasiainministeriön on määrättävä tavara tullin hävitettäväksi. Jos tavara on ominaisuuksiltaan vaarallista, ulkoasiainministeriö voi samalla määrätä, että hävittämispäätös on pantava muutoksenhausta huolimatta heti täytäntöön.

Muutoksenhausta ulkoasiainministeriön päätökseen säädetään hallintolainkäyttölaissa (586/1996).

7 c §

Korvausvastuu hävitetystä kauttakuljetustavarasta

Jos tavara on hävitetty ennen hävittämistä

Helsingissä 11 päivänä maaliskuuta 2011

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

päätöksen lainvoimaisuutta ja tuomioistuin muutoksenhaun johdosta on lainvoimaisesti päättänyt, ettei hävittämislle ollut edellytyksiä, tavarat omistaja tai se, jolla on muuten tavarat oikeus, voi hakea tavarat korvausta valtiolta.

7 d §

Kauttakuljettajan korvausvastuu

Kauttakuljettaja vastaa kauttakuljetettavan tavarat säilyttämisestä lupa- ja muutoksenhakumenettelyn aikana syntyneistä kustannuksista sekä tavarat palauttamisesta lähtömaahansa tai hävittämistä aiheutuneista kustannuksista.

8 §

Viennin, välityksen, kauttakulun ja siirtojen valvonta

Kaksikäyttötutteen vientiä, välitystä, kauttakuljetusta ja siirtoja valvoo tullilaitos.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2011.

Tällä lailla kumotaan kaksikäyttötutteen vientivalvonnasta annettu valtioneuvoston asetus (924/2000).

Ennen tämän lain voimaantuloa vireille tullessiin lupahakemuksiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ministeri *Paula Lehtomäki*